

การสัมมนาและระดมความคิดเห็น โครงการศึกษาและพัฒนาประมวลกฎหมาย

เรื่อง“ภาษีไม่ยากอีกต่อไป มาร่วมใจแก้ไขประมวลกฎหมาย”

ณ ห้องประชุมสุรเกียรติ์ เสถียรไทย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ 27 มีนาคม 2551 เวลา 08:30 – 12:00 น.

ปาฐกถาำนำโดย อาจารย์เดชอุดม ไกรฤทธิ์ นายกสภาทนายความ

“ ท่านคณบดี ท่านคณาจารย์คณะนิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านผู้เข้าร่วมสัมมนาที่เคารพรักทุกท่าน ผมขอขอบพระคุณที่ให้เกียรติเชิญมาร่วมการสัมมนา โดยเฉพาะให้มาเป็นผู้กล่าวนำในเช้าวันนี้ และก็รู้สึกยินดี รู้สึกมีความสุข ต่อความกล้าหาญ ต้องบอกว่ากล้าหาญก็เพราะว่า ที่จะมีการยกเครื่องประมวลกฎหมายนี้ไม่ใช่เรื่องง่ายๆ เพราะว่าเค้าพยายามทำกันมาซัก50 ปีแล้วมั้ง ถ้าเกิดผมสอนภาษีมาที่นี้ก็ประมาณ 25 ปี ก็คงได้อายุ จริงๆ แล้วมันสูงงอมเต็มที ควรจะปรับปรุงนาน แม้กระทั่งตั้งแต่เมื่อเราเริ่มเปลี่ยนภาษีการค้าเป็นภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2535 ก็มีความคิดว่าจะโละหลายๆหมวดออก แม้กระทั่งหมวดเรื่องอากรแสตมป์ ผมก็จำได้ เกียงกัน แต่ก็จนแล้วจนรอดก็ยังเป็นประมวลที่ท่านเห็นอยู่นี้แหละ และก็อ่านกันไปอ่านกันมา ลูกศิษย์ที่จะทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ก็ไม่กล้าจะทำเท่าไร

เพราะว่าอ่านแล้วก็ไม่เข้าใจว่าประมวลกฎหมายของเรานั้นมันเป็นอะไรบ้าง แต่อย่างไรก็ตามเป็นประมวลกฎหมายที่เป็นหลักในการจัดเก็บภาษี ภาษีที่มากที่สุดในประเทศไทยก็อยู่ที่ประมวลกฎหมาย เพราะฉะนั้นอย่างอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นศุลกากร สรรพสามิตก็ยังเป็นรอง ที่มีความกล้าหาญและแสดงความชื่นชมก็เพราะว่าเล่มนี้เป็นเล่มใหญ่ตั้งแต่ผมเริ่มสอนแล้วก็เริ่มทำความเข้าใจกับประมวลกฎหมายตั้งแต่เมื่อ30ปีที่แล้ว ได้ดูทุกมาตรา ผมนั่งทำทุกมาตราตั้งแต่มาตราที่ 1 ถึงมาตราสุดท้ายเลยมีเป็นร้อยๆแฟ้ม ทั้งหมดก็ประมาณสี่ห้าร้อยแฟ้ม ทำจนกระทั่งคิดว่าเอ๊ะมัน มันค่อนข้างยิ่งทำยิ่งสับสนเหมือนกัน เพราะขนาดตัวเราเองอ่านทั้งหมด ก็ต้องมานั่งวางแผนใหม่ เวลาจะสอนหนังสือหรือทำอะไรก็ต้องให้ลูกศิษย์ลูกหาที่เค้านับถือกันว่าให้ทำความเข้าใจใหม่จะว่าประมวลกฎหมายที่จริงมันง่าย ไม่ยากหรอกแต่ที่มันยากก็เพราะว่ามันละเอียดไปหมด เขียนโยงไปโยงมาแล้วก็ยังใช้ภาษาเก่าๆอยู่ ในอังกฤษเดี๋ยวนี้เค้าก็เลิกใช้ภาษากฎหมายเก่าๆหมดแล้วนะ พวกที่เป็นลาติน ของเราพวกอรรถอะไรพวกนี้ก็จะเลิกไปแล้วนะ ก็ยัง ยังใช้อยู่ ก็เป็นคล้ายๆมนต์ขลังอย่างหนึ่ง นี่เป็นอารัมภบทตอนต้นที่มองภาพรวมประมวลกฎหมายปัจจุบัน แนวความคิดที่จะพัฒนากฎหมายผมคิดว่ามันเป็นเรื่องดี มันเหมือนกับสิ่งที่สังคมยอมรับ

เวลาเราพูดถึงการพัฒนากฎหมายหรือการแก้ไขกฎหมาย กฎหมายมาจากไหน กฎหมายก็มาจากข้อเท็จจริงที่สังคมยอมรับ และข้อเท็จจริงนั้นได้ตกผลึกเขียนเป็นข้อบังคับ เขียนเป็นกฎหมาย เป็นตัวพระราชบัญญัติในกฎหมายที่ในประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายที่เป็น civil law อย่างประเทศไทยหรือเขียนเป็นรัฐธรรมนูญ ทุกอย่างมาจากข้อเท็จจริงที่ตกผลึกและ

ยอมรับในสังคม เพราะฉะนั้นสังคมบางที่เราก็เขียนกฎหมาย อย่างภาษีอากรเราก็เขียนกฎหมายตักหน้าไว้ก็ไม่ถูก ปัญหาที่ขณะนี้เรายังถกกันไม่ลงก็คือเรื่องสถานประกอบการในฐานะภาษีมูลค่าเพิ่ม สินค้าทางอินเทอร์เน็ตนี้จะเอาตรงไหน จะเอาเชียงใหม่หรือกรุงเทพฯ ในสหรัฐอเมริกาที่ยังไม่จบอีกเหมือนกัน เพราะฉะนั้นเป็นปัญหาที่พวกเราทุกคนที่จะต้องกล้าหาญที่จะต้องบอกหน่วยงานของรัฐบาล บอกผู้ว่าฯ อย่ามัวไปแก้รัฐธรรมนูญเลย มาแก้ประมวลรัษฎากรดีกว่า ก็เป็นเรื่องจริงๆนะ อย่างสองสามวันนี้จะได้เห็นข่าว เวียดนามประกาศแนวนโยบายในการปรับปรุงโครงสร้างภาษีใหม่ อังกฤษก็ประกาศแนวนโยบายในการจัดเก็บภาษีมรดกใหม่ ตอนนี้อยู่ที่ 54% สูงมาก คนก็ไม่อยากที่จะเสียภาษี พูดถึงตรงนี้ก็เห็นได้ชัดว่าเวลาที่เราจะแก้กฎหมาย ข้อเท็จจริงที่ว่าคนหนีภาษีหรือคนเลี่ยงภาษี หนีที่จริงไม่ถูกแล้ว เป็นคำที่ในทางกฎหมายที่ถือว่าไม่ชอบ แต่คนเลี่ยงภาษีนี้นถามว่าชอบมั๊ย มัน 50 50

ยังมีชาวเดนมาร์คเมื่อวันก่อนมาที่สำนักงาน มาบอกว่ามาขอช่วยให้กรมสรรพากรไปรับรองถิ่นที่อยู่ใหม่ ถิ่นที่อยู่อะไรครับ ถิ่นที่อยู่เพื่อการเสียภาษีอากร คำมาอยู่เมืองไทยเกิน 183 วัน คำก็อยากเสียภาษีที่นี้ มัน 37% นะ บ้านเค้า 55 ถ้าถามว่าเค้าเลี่ยงภาษีมั๊ย คำไม่รักประเทศเดนมาร์คมั๊ย คำบอกคำก็รัก แต่คำก็รักตัวเองเหมือนกัน เพราะฉะนั้นมาอยู่เมืองไทยดีกว่า ก็ยื่นเสียภาษีเมืองไทย เป็น resident for Thai tax ไป ก็ไม่ต้องเสียภาษีหรือไปยื่นที่โน่นก็ได้ prove credit ตามคำสัญญา นี่คือการวางแผนภาษี เพราะฉะนั้นเมื่อเวลาเรามองประมวลรัษฎากร มันมองเฉพาะประเทศไทยไม่ได้นะ ถ้าจะแก้ทั้งหมด ยกเว้นจะแก้ปรับปรุงมาตราเขียนเลขใหม่อย่างนั้นไม่ถือว่าแก้ไข แก่จริงๆแล้วมันต้องปรับโครงสร้างดูภาษีทั้งหมดว่าทำไมปัจจุบันเรามีการพิมพ์ใบเพื่อเสียภาษี ภ.ง.ด.90, 91 แต่เจ็ดแปดล้านใบ เรามีคนทั้งหมดหกสิบล้านแล้วหายไปไหนอีกห้าสิบล้านห้าสิบล้าน เราก็บอกนะชาวไร่ชาวนา ถ้าดูตรงนี้เราจะเห็นวาทรรศนะคติของผู้เสียภาษีต่อรัฐมันห่างกันมาก ในสหรัฐอเมริกามีคนประมาณสองร้อยกว่าล้าน แต่คนเสียภาษีประมาณร้อยกว่าล้าน ทำไมเค้าถึงเสีย แนนอนเค้าก็กลัว คนอเมริกาเค้ากลัวที่สุดสองเรื่องคือ กลัวตอนตาย ตอนตายก็ไปพบ ตอนอยู่ก็กลัว IRS เกลียดมาก IRS คำถึงขนาดมีเรื่องเล่าว่าแพทย์สองคนในห้องผ่าตัดเถียงกันว่าขอเป็นคนผ่าตัดคนไข้คนไหน หมอใหญ่ก็เดินเข้ามาถามว่าทำไมจะผ่าตัดคนไข้คนไหน นายแพทย์สมมติว่าชื่อจอห์นก็บอกว่าฉันอยากจะทำคนไข้คนไหน นายแพทย์ที่ชื่อโจเซฟก็บอกว่าฉันอยากจะทำคนไข้คนไหนที่เป็นโรคในสมอง นายแพทย์ใหญ่ก็ถามว่าทำไมถึงแย่งกันผ่าตัด คำก็บอกว่าคนไข้คนนี้เป็นคนจัดเก็บภาษี นี่คือจิตใจที่ตลกๆ

จะเห็นได้ว่าทรรศนะคติบ้านเราในการเสียภาษีมันยังไม่มี ในแวดวงผู้เสียภาษีในแวดวงของผู้ไม่ยอมเสียภาษีนี้นี้มีมากกว่า เพราะฉะนั้นเวลาที่เราไปพูดเรื่องภาษี ผมไปพูดที่หาดใหญ่ เวลาให้เค้าเสียภาษี อย่างให้ผมให้เค้าวางแผนเสียภาษีปีหนึ่งสองแสน มีเงินได้ประมาณหกสิบล้านพอมั๊ย บางคนยังไม่อยากจะทำเสียเลย เพราะว่าเค้าไม่มีความรู้สึกไม่ยอมมีส่วนร่วม ตรงนี้แหละเป็นนโยบายของรัฐที่สำคัญที่จะต้องสร้างทรรศนะคติ ประมวลรัษฎากรเองคงไม่ได้แก้อะไรได้มากหากเราไม่ได้แก้ตรงนั้น ต้องทำให้คนเค้าเห็น และตัวประมวลรัษฎากรเองที่เราจะแก้ไขก็จะต้องเชิญชวนให้เค้าเข้ามาอยู่ในระบบภาษีให้มากที่สุด ทรรศนะคติอีกเรื่อง

หนึ่งก็คือ ทรรศนะคติของคนจัดเก็บภาษี คงไม่ยากเห็นหมอไทยแย่งกันผ่าตัดสมองของผู้จัดเก็บภาษีเมืองไทย ก็คือปัจจุบันนี้มันเหมือนกับแมวไล่จับหนู อย่างรัฐบาลบอกว่าปีนี้ตั้งงบประมาณขาดดุล ต้องการอีกประมาณหกแสนล้าน สิ่งแรกที่ทุกคนได้รับสัญญาจากรัฐบาลก็คือเสียภาษีเพิ่มขึ้น ทุกก็เริ่มสร้างเกราะป้องกันตัวเอง นี่แหละคับสองทรรศนะคติสองอันยังไม่ผสมผสานกัน เพราะฉะนั้น การแก้ไขประมวลรัษฎากรไม่ใช่แก้ไขเฉพาะเรื่องของสารบัญญัติ สมมติเราจะเพิ่มเรื่องของการเสียภาษีมรดก เราควรจะเพิ่มไหม ตั้งแต่ปี 2514 เราคิดว่าเราควรจะมีภาษีมรดกกว่านั้นด้วยซ้ำเราก็กังขี้ไม่มี ในหลายประเทศเค้ามี ในอิตาลี 30% ฝรั่งเศสก็มีแต่เราก็กังขี้ไม่เก็บ สมมติข้อเท็จจริงได้แล้วว่าควรจะเก็บ จะเก็บอย่างไร เก็บแล้วไม่ให้เค้ายกมรดกไปไว้ต่างประเทศ ต้องคิดด้วยเพราะเดี๋ยวนี้วิถียุทธศาสตร์ของพวกนี้แหลมคม ผู้ที่มีเงินอยู่ต่างประเทศเดี๋ยวนี้เค้าถือตัวหุ่นลอย ใบเตยถือได้ห้าพันล้าน ทรัพย์สินอยู่ทั่วโลก เพราะฉะนั้นการมองโลกในทรรศนะคติใหม่ก็ต้องนำมาคิดด้วย โดยเฉพาะการเคลื่อนย้ายทุน การลงทุนต่างๆ ในระหว่างประเทศมีแง่มุมมากมาย อย่างที่สอนภาษีอยู่ว่าทั้งหมดมีอยู่ห้าสิบกกว่าประเทศที่เป็นประเทศที่เป็นแทชเค้าเซอร์ให้กับผู้หนีภาษี บางครั้งก็ใช้เป็นการวางแผนในการลดภาษี พูดถึงตรงนี้ก็เห็นได้ชัดว่าตัวประมวลรัษฎากรถ้าจะให้สรุปแล้วนี่จะยกเครื่องทั้งหมด ถามว่าใครจะกล้าทำทั้งหมดหรือจะทำแค่ปรับมาตราปรับหมวด สิ่งที่ไม่กังวลก็คือความกล้าหาญของภาครัฐ พอเราจะปรับปรุงภาษีอะไรซักอย่างส่วนใหญ่เท่าที่ทราบอาจารย์มานิตคงจะตอบได้ด้วยว่า เค้ากลัว อย่างเราจะลดภาษีเงินได้ เค้าจะต้องไปหาภาษีอื่นเพิ่ม ตอนนี่ไม่เพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วยังลดภาษีเงินได้ลงมายังจะต้องไปเพิ่มอะไร ต้องไปเพิ่มภาษีทรัพย์สินเพราะเค้ากลัวเรื่องงบประมาณขาด กลัวกันมากในกระทรวงการคลัง แต่ในประเทศที่เค้าก้าวไปเร็ว เช่นเกาหลีใต้ หรือเวียดนาม อย่างเวียดนามเค้าลดภาษีเป็น 24% แต่ที่ผมมีความรู้สึกอดสู คือเดี๋ยวนี้ประเทศไทยตกไปจาก road map อย่างสิ้นเชิงเลย ในระยะไม่ถึงปีที่ผ่านมาตลาดหุ้นไทยที่เคยพูดถึงในข่าวซีเอ็นเอ็น ก็ไม่มีแล้ว กลายเป็นเวียดนามๆ แชนเข้ามา มีคนแปดสิบล้าน มีพลังขับเคลื่อนสูงมาก เปลี่ยนโครงสร้างภาษีอากร เปลี่ยนโครงสร้างการลงทุนอย่างรวดเร็ว เราบอกว่าประเทศที่ใช้กฎหมายแบบสังคมนิยมประชาธิปไตยแบบนั้นมันก็ผูกขาด มีอยู่พรรคเดียวในประเทศแต่ก็ทำได้รวดเร็ว เหมือนกับที่นายลี กวน ยู เค้าชอบพูดว่าประเทศเค้าพัฒนาไครๆ ก็ทำได้แต่ของเราเนี่ยมันทะเลาะกัน เป็นข้อหนึ่งที่ผมเป็นห่วง และอย่างที่บอกไว้ตอนต้นก็คือมีความชื่นชมที่มีความกล้าหาญ

และผมก็อยากจะฝากไว้ว่าการแก้ไขกฎหมายทุกเรื่องบางที่ท่านก็บอกว่าเป็นความลับ เพราะกลัวคนจะไปรู้มาก อันที่จริงไม่ใช่ การแก้ไขกฎหมายถ้าเป็นการแก้ไขกฎหมายทางมหภาคต้องบอกประชาชน ยกเว้นท่านจะปรับอัตราภาษีแล้วท่านจะออกเป็นพระราชกำหนด จะปรับเพื่อความได้เปรียบเสียเปรียบอันนั้นเป็นความลับไม่ต่างกัน แต่ถ้าปรับโครงสร้างอย่างนี้ อย่างที่เรากำลังคุยกันเนี่ยมันเป็นการปรับโครงสร้างประมวลรัษฎากรทางมหภาคที่มีผลกระทบต่อระหว่างประเทศ ในประเทศ และผู้เสียภาษีทั้งระบบ และก็ไหนๆ จะปรับแล้วนี่ก็ควรจะปรับปรุงและสร้างมาตรการเชิญชวนให้เค้าเสียภาษีมี insentive อะไรบ้างที่ควรจะให้เค้าให้สังคมไทย

เข้าใจและยินดีที่จะเสียภาษี อีกประการหนึ่งคือ ผมว่าในขณะที่ประเทศไทยเล็ดลอดยังไหลอยู่ ท่านกับผมเสียภาษีกันเต็มๆที่ตามฐานานุรูปตามความสามารถของแต่ละคน แต่ประเด็นที่จะพูดคือประเด็นของการคอร์รัปชันมันทำให้คนเกิดความท้อแท้ในการที่จะเสียภาษี แก้วในสิบคนผมคิดว่าได้ฟังแล้วคงไม่อยากเสียภาษีเท่าไรถ้าหากว่าได้เห็นผู้นำรัฐบาลหรือมีสถิติประกาศในต่างประเทศว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการคอร์รัปชันเป็นอันดับสองของเอเชียรองจากฟิลิปปินส์ชนะอินโดนีเซียแล้วชนะเวียดนามแล้วอีกหน่อยก็จะชนะฟิลิปปินส์ ขาวนี่ไม่เป็นมงคลสำหรับผู้เสียภาษี มีคนไทยหลายคนที่อยู่สหรัฐแต่ไม่เอาเงินเข้ามาในเมืองไทยเนื่องจากการคอร์รัปชัน ซึ่งคอร์รัปชันก็มีทุกระดับประดับใจตั้งแต่ อบจ. อบต. ที่ผมรู้จักเพราะว่าผมเป็นกรรมการสอบสวนคดีพิเศษ ตอนนั้นมันเป็น 10 เรื่องที่ต้องเข้า และต้องขึ้นศาลเดี่ยวเท่านั้นเองคือศาลฎีกาแผนกอาญานักการเมือง ตรงนี้มีมาก และเป็นจุดอ่อนที่สำคัญที่จะเชิญชวนว่าประเทศนี้เสียภาษีแล้ว และขอเพียง ร้อยละ 80 - 90 มันเหมือนภาวะคนที่ต้องฟอกไตอยู่ตลอดเวลา ไม่งั้นก็ตาย มันต้องปรับภาษีและเรียกภาษีขึ้นไปเรื่อยๆ เพราะว่าอัตราเงินที่มีอยู่ในต่างประเทศ กองทุนที่มาลงทุนในประเทศ มันไม่ใช่กองทุนที่แท้จริง ตลาดหลักทรัพย์ หรือ กลต. ควรจะบอกให้รู้ว่ากองทุนมันมาจากไหน เหมือนสหรัฐอเมริกา ค่าเช็คหมดว่าที่มาของกองทุนนั้นมายังไง เพราะเขากลัวเป็นของพวกก่อการร้าย ของเราก็มียากพวกก่อการร้าย แต่ที่ผมเรียกว่า ตลาดของเรามันเล็กมาก มีไม่ถึงหมื่นล้านบาทต่อวัน มีกองทุนแค่สามกองทุนเค้าโยกกันก็ตลาดหวั่นไหวแล้ว ถามว่าเค้าปั่นหรือเปล่า เค้าไม่ได้ปั่น เพราะเงินมาจากเมืองนอกผ่านโบรคเกอร์ต่างๆ เบอร์ห้าชายเบอร์เจ็ด

กองทุนนี้เป็นกองทุนที่เป็นอันตราย เป็นกองทุนที่มาจากเวสชาร์มัว เวสชาร์มัวที่มาจากฮ่องกง หรือไม่ก็มาจากวีบีไอ ซึ่งเดี๋ยวนี้เขาไม่ค่อยใช้กันแล้วเค้าไปใช้อื่นกันหมด แถวๆอเมริกากลาง แล้วมาอยู่ที่สิงคโปร์ ซึ่งคนส่วนใหญ่มักคิดว่าเป็นของสิงคโปร์ แท้จริงแล้วไม่ใช่เป็นนิติบุคคลที่เวสชาร์มัวแล้วก็มีบัญชีอยู่ที่สิงคโปร์สามารถซื้อขายและโยกเงินที่ประเทศไทยได้ที่เป็นพันๆ ล้าน ตอนที่ผมเป็นที่ปรึกษาเราได้เสนอให้สภานิติบัญญัติให้รับรองสนธิสัญญาต่อต้านการคอร์รัปชัน เสียตายที่ไม่ทัน แต่ตอนนี้เขาก็กำลังยกร่างกันอยู่ ไม่รู้ว่าจะรัฐบาลเขาจะเอาหรือเปล่า คือถ้าให้ประเทศไทยให้สัตยาบัน ประเทศไทยก็จะมีข้อมูลตรงนี้เยอะ ในเรื่องของการคอร์รัปชันต่างประเทศ มันเหมือนว่าเราจะสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ แต่ว่าตอนนี้เราเป็นเพียงภาคีสมาชิก ถ้าเราไปขอข้อมูล เช่น ไปขอข้อมูลรัฐบาลอังกฤษ เขาก็ได้แต่มองหน้าเรา เขาคงให้เราไม่ได้ เพราะไม่มีข้อมูลกัน ในฐานะที่เท่าเทียมกัน คือเราไม่ได้เป็นผู้ให้สัตยาบันการต่อต้านการคอร์รัปชันระหว่างประเทศของสหประชาชาติ อนุสัญญาเราไม่ได้ให้ ซึ่งตอนนี้ตัวร่างก็ตกไปแล้ว ซึ่งจริงๆ ผมได้บอกผู้มีอำนาจแล้วว่าให้ทำตั้งแต่เดือนแรกที่มีอำนาจ แล้วก็ล่าไปปีกว่าแล้วยังไม่สำเร็จ ซึ่งน่าเสียดาย ดังนั้นที่ว่าประเทศของเราเล็ดลอด เพราะผมมีความเชื่อมั่นในข้อเท็จจริงที่ได้รับมาในสายวิชาชีพจากต่างประเทศ เวลาฝรั่งเค้าถามว่าเราจะตั้งกองทุนอะไร มันก็ตกลงดี ก็กลับมาถามนักกฎหมายไทย ดังนั้นสิ่งนี้มันเป็นเรื่องที่ไม่ดี และเราต้องมาช่วยเหลือกัน เดี่ยวจะออกไปเรื่องการเมืองเพราะพูดเรื่องประมวลรัษฎากร

ทั้งหมดที่กล่าวมาในโครงสร้างประมวลรัฐฎากร เราต้องการผู้รู้อีกเยอะ หลายคนที่จะต้องมาปรับโครงสร้างทั้งหมด อยากจะทำใหม่หมดเลย ลูกหลานจะได้เห็นภาพรวมใหม่ และควรที่จะศึกษาเปรียบเทียบกับเพื่อนบ้าน ประเทศที่เขาพัฒนาภาษีอากรไปมากกว่านี้แล้ว ผมไม่อยากจะทำเพียงการปรับหมวดหมู่แล้วก็จบ ไม่อยากเห็นอย่างนั้นจริงๆ เพราะถ้าจะทำทั้งนี้ก็ควรจะต้องตั้งคณะทำงาน ทำจริงๆ ไม่น่าจะเกินหนึ่งปี เอามาตั้งเป็นคณะศึกษาทำงาน มีผู้รู้เยอะแยะ ให้กำลังใจอย่างคณะนิติศาสตร์เราก็ดี หรือผู้ที่มาสมัคร ทุกคนก็รู้ว่าทุกคนมีเจตนาดีที่จะทำให้บ้านนี้เมืองนี้มีความโปร่งใส มีรายได้หลักที่ดี อย่างไทยเนี่ย ไม่ได้มีความแข็งแกร่งในการจัดเก็บภาษี เพราะว่าเรามีคนเสียภาษีเจ็ดแปดล้านคนแล้วก็ภาษีเงินได้ที่เป็นภาษีทางตรงเราเก็บได้น้อยมากเมื่อเทียบกับภาษีทางอ้อม เราก็เลยต้องใช้ภาษีทางอ้อมเก็บมาตลอด เรื่องของภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่เป็นภาษีก้อนใหญ่ที่สุดของประเทศ หลังจากวันที่ 1 มกราคม 2535 มันก็เริ่มขยายตัวมาเรื่อยๆ แต่ว่ารัฐบาลไม่สามารถเชิญชวนให้คนอื่นอีก 55 ล้านคนหันมาเสียภาษีได้อยู่ในระบบภาษีได้ ก็ต้องมาคิดว่าภาษีมูลค่าเพิ่มที่เราเอามาใช้มันมีส่วนได้อย่างไร คนเข้ามาในระบบภาษีด้วยความจำยอมหรือความสมัครใจ เพราะเห็นว่ามันไม่เกิดความซ้ำซ้อนทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น เหมือนกับใช้ภาษีการค้า ตรงนี้มันเป็นเทคนิคทางกฎหมาย เป็นมิติของกฎหมายที่เค้าเอามาเขียน เพื่อให้เขาเข้าใจ ให้ประชาชนมีส่วนเข้าถึงระบบภาษีที่สมบูรณ์โดยเร็ว อย่าไปเก็บอำนาจการแปลความอำนาจการตีความไว้ที่กรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ผมว่ามันควรจะเปิดเผย ให้มีข้อมูลมากขึ้นๆ แก่ประชาชน ให้เขาได้เรียนรู้เกี่ยวกับระบบการจัดเก็บภาษี ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ทัศนคติของประชาชนที่อยู่ในระบบภาษีดีขึ้น อันจะส่งผลให้ประเทศของเรามั่นคง ถ้า ณ วันใดที่ประเทศไทยมีฐานเงินได้ สูงเป็นอันดับ 1 และเป็นฐานสำคัญในการที่เป็นเงินรายได้ในการสนับสนุนงบประมาณ สัก 60 เปอร์เซ็นต์ของงบประมาณ ก็จะมีอำนาจและความแข็งแกร่งทางภาษีอากร และก็ทางเศรษฐกิจอย่างแน่นอน เพราะว่ามันรับรองหลายอย่าง คนตงงานเราก็จะได้รู้อย่างในสหรัฐอเมริกาที่เค้าพูดสาระทางเศรษฐกิจหลายๆ อย่าง เขาก็จะดูที่คนตงงานเป็นหลัก กับยอดซื้อรถ กับยอดขายบ้าน เพราะฉะนั้นภาษีทางตรงของเขาเป็นแม่บท ก็ใช้เวลามาพอสมควร ผมขอแสดงความชื่นชมและขอบคุณอีกครั้งหนึ่งที่ทำให้เกียรติผมมาบรรยาย ซึ่งมีประโยชน์บ้างหรือเปล่ายังไม่แน่ใจ แต่ที่พูดมานั้นเป็นความปรารถนาดีที่อยากจะเห็นบ้านนี้เมืองนี้ มีระบบการจัดเก็บภาษีที่ทันสมัย ก้าวไกล คิดว่าท่านทั้งหลาย จะได้ช่วยกันในการสัมมนาที่มีคุณค่าทางวิชาการอย่างนี้ ซึ่งเกิดขึ้นยากมาก ทางคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็จะได้ทำการรวบรวม ร่วมกับหน่วยงานราชการ กรมสรรพากร และมูลนิธิที่เกี่ยวข้อง น่าจะเป็นตำราชุดแรกในยุคนี้ ที่จะเป็นฐานในการเปิดตัวในการแก้ไขประมวลรัฐฎากรเต็มรูปแบบต่อไป ก็จะขออนุญาตจบปาฐกถาในวันนี้เพียงเท่านี้ครับ ขาดตกบกพร่องยังไงก็ขออภัยครับ ขอบพระคุณครับ”

วิทยากรจากภาคเอกชน คุณพรณี วรุฒิจงสถิต จากสภาวิชาชีพบัญชี
วิทยากรจากภาครัฐ อาจารย์สุเทพ พงศ์พิทักษ์ จากกรมสรรพากร
ผู้ดำเนินรายการ รศ.ทัชชมัย ฤกษ์สุต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

รศ.ทัชชมัย ฤกษ์สุต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“ขอกล่าวสวัสดิ์ท่านผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกท่านนะคะโครงการนี้จริงๆ แล้ว มันมีความเชื่อมโยงคือทีมจุฬาฯ ผู้แทนจากกรมสรรพากร สภาวิชาชีพ สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า แม้กระทั่ง มธ. ที่ได้มาร่วมแรงแข่งขัน เป็นหน่วยกล้าตาย ก็ยอมรับว่าเป็นงานใหญ่จริงๆ และเต็มใจและเต็มที่จะทำ และมีมูลนิธิเพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาการทางนิติศาสตร์ โดยมีท่าน ศ.พิเศษ ปรีชา พาณิชวงศ์เป็นประธานมูลนิธิ สำหรับโครงการนี้มีหลายท่านถามว่าทำไมไม่ไปดูทั้งโครงสร้าง แต่ถ้าทำอย่างนั้นหมดสิ้นอายุขัยก็ทำไม่หมด เราก็จุดประกายว่าทำอย่างไรให้คนใช้ประมวลระฎากรให้ง่ายขึ้นนั่นคือสิ่งที่เราคิด ตอนนั้นมันสะเปะสะปะ เราก็จับมาให้อยู่ด้วยกัน เสร็จแล้วก็ลองมาคิดว่าเมื่อมันหมวดเป็นหมู่แล้ว มีเรื่องใดบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้ใช้งานง่ายขึ้น ตอนนั้นเราก็ได้มาทั้งหมด 15 ข้อด้วยกัน

เรากำลังศึกษาในเชิงลึกใน 15 ประเด็นนี้โดยมีหัวหน้าทีม 15 ท่านซึ่งในแต่ละท่านก็มีเครือข่ายออกไป และหลังจากนั้นเมื่องานเรียบร้อยซึ่งท่านคนบดีให้คำสั่งอยากให้เราเสร็จในเดือน พฤษภาคม และหลังจากนั้นเราคงจะมีเวทีอย่างนี้อีกหลาย ๆ ครั้ง อาจจะโฟกัสไปมากกว่านี้ คือตอนนี้เป็นการบอกกล่าวว่าตอนนี้มีอย่างนี้อยู่นะ ครั้งหน้าอย่าลืมมา นี่คือการเชื่อมโยงต่างๆที่เราทำอยู่ตอนนี้ กล่าวมานานก็เพื่อให้ทุกท่านที่มาใหม่จะได้ทราบว่าเราทำอะไร คิดยังไง ไม่เป็นไรคะทุกๆ เรื่องถ้ามีคนกล้าทำแล้วมันจะไปต่อได้ ถึงมันจะไปต่อที่จะมีอะไรอยู่ข้างหน้า เยอะแยะก็ไม่ใช่ไรดีกว่าไม่ทำอะไรเลย เริ่มดีกว่าไม่เริ่มอย่างน้อยก็เกิดแรงบันดาลใจตรงนี้วันนี้ถ้าท่านดูในหัวข้อ ท่านจะเห็นว่าหัวข้อมันซับซ้อนไปรีไม่ ภาษีไม่ยากอีกต่อไป มาร่วมใจแก้ไขประมวลระฎากร แต่พอวิทยากรพูดกลับเป็น ภาษีที่ดีและเป็นธรรม มันไม่ได้ขัดแย้งกันเลย มันเป็นเรื่องเดียวกัน เพราะเราเชื่อว่าถ้าท่านที่เกี่ยวข้องฝันถึงภาษีที่ดีและเป็นธรรมมันก็จะไม่ยาก

เรามีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือทำให้มันดีและเป็นธรรมจะทำให้คนเข้ามาสู่ระบบ อย่างที่อาจารย์เดชอุดมพูดว่าภาษีที่เราเก็บได้ส่วนใหญ่เป็นภาษีทางอ้อม แล้วคนไทยวัยทำงานตั้งหลายสิบล้านมันหายไปไหน ก็เพราะว่าเค้าอยู่นอกระบบปรี๊าว อันนี้จึงเป็นเหตุให้เราพูดถึงคำว่าที่ดีและก็เป็นธรรม มีวิทยากรสองท่าน ท่านหนึ่งมาจากภาคเอกชน มาจากสภาวิชาชีพบัญชี อีกท่านหนึ่งมาจากกรมสรรพากร ก็ขออนุญาตเรียนเชิญคุณพรณี ลองมาบ่นดั่งๆ วันนี้ทุกท่านที่มาในวันนี้มาในนามคนธรรมดาที่ต้องการภาษีที่ดีและเป็นธรรม เพราะถ้ามีภาษีที่ดีและเป็นธรรมทุกคนจะทำงานง่ายขึ้น

คุณพรรณี วรวิจิตรสถิต จากสภาวิชาชีพบัญชี

ประเด็นที่ 1 การคิดกำไรทางบัญชีกับภาษีที่มีความแตกต่างกัน

การคิดกำไรทางบัญชีกับภาษีที่มีความแตกต่างกัน แต่อยากให้เก็บให้เหมือนกันได้ไหม ซึ่งในปัจจุบันนี้ไม่เหมือนกัน ส่วนใหญ่ดูเหมือนจะเหมือนกันแต่ลึกๆลงไปแทบจะไม่เหมือนกันเลย แม้กระทั่งมาตรฐาน 26 ล่าสุดที่สรรพากรออกสู่ส่างแก้ไขให้เหมือนมาตรฐานบัญชีก็ยังไม่เหมือนกัน อีกเรื่องหนึ่งคือเรื่อง SMEs ทุกคนก็ทราบ SMEs บ้านเราไม่เหมือนกับ SMEs จริงๆ SMEs ต่างประเทศอาจเป็นเหมือนบริษัทใหญ่บ้านเราก็ได้ ฉะนั้นเราต้องแยกให้ออกว่าอะไรคือ SMEs เรื่อง SMEs นี้ก็จะมีเรื่องของบัญชี SME และเรื่องทางภาษี อีกเรื่องคือเรื่องมาตราสามสิบสาม ผู้สอบบัญชี ผู้สอบบัญชีภาษีอากร อีกเรื่องคือเรื่องต่างประเทศที่มาประกอบการที่ประเทศไทย คิดกำไรยังไง อะไรคือกำไรธุรกิจ อันนี้จะไม่เจาะลึก ทำให้มันง่ายได้ไหม

สุดท้ายเรื่องของปฏิบัติจัดเก็บ ประเด็นเรื่องกำไรทางบัญชี ตัวแรกที่จะยกคือสินค้าคงเหลือ ทุกวันนี้ทางบัญชีเราบอกว่าราคาสินค้าคงเหลือที่อยู่ในบิลต้องตีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ที่ต่ำกว่า สรรพากรบอกว่าให้ตีราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า ราคามูลค่าสุทธิที่จะได้รับกับราคาตลาดคนละตัวกัน เกิดปัญหาทันที ยิ่งถ้าเป็นบริษัทผู้ผลิตจะยิ่งเป็นปัญหามากในการตีราคาสินค้า โดยสินค้าที่ซื้อขายกันอยู่ทุกวันพอจะให้เหมือนกันได้ไหม หรือทำให้มันชัดเจนได้ไหมว่าจะเก็บวิธีไหน เรื่องรถยนต์เมื่อก่อนห้าแสนคันนี่เพิ่มเป็นหนึ่งล้าน ประธานทุกบริษัทต้องนั่งรถกินหนึ่งล้านแน่นอน จะว่าไปเป็นกรรมใหม่ ก็ไม่ต้องตอบแล้ว เข้าใจว่าธุรกิจก็ต้องมีหน้าตา ค่าเสื่อมในรถหนึ่งล้าน มันเป็นกรรมใหม่ ปีสุดท้ายจะขายจึงค่อยคิดออกมาได้ ถ้าเราเป็นคนธรรมดาบริษัทธรรมดาต้นทุนนั้นเราก็ใช้ไม่ได้ตลอดไป และล่าสุดก็มีกฎฎีกาออกมาใหม่ คือ ชื่อทรัพย์สินมาใหม่โครงการทรัพย์สินเกิดใหม่ให้ชื่อมาปั๊บลงทุนปั๊บให้ตัดค่าใช้จ่ายได้ 25% ยกเว้นรถสิบที่นั่งแต่ไม่รวมถึงพวกให้เช่า อ่านแล้วไม่เข้าใจจริง เรื่องหนึ่งล้านก็มีปัญหา ช่วยเขียนให้อ่านง่ายได้ไหม และจะบอกว่าแม้กระทั่งมาตรฐานบัญชีเองก็ยังต้องแปลไทยเป็นไทย เพราะฉะนั้นคือปัญหาของเราจริงๆ บัญชีก็ต้องเขียนให้ชัดเจน อีกเรื่องคือ อสังหาริมทรัพย์ ทรัพย์ บัญชีมีสามวิธีเมื่อโอน ค่างวด เปอร์เซนต์คอมพลิชัน และก็วิธีคิดว่าแต่ละวิธีจะคิดยังไง สรรพากรค่างวดอย่างเดียว เปอร์เซนต์ก็แต่ก่อนยังไม่มีเพิ่งมามีตอนที่ตลาดหลักทรัพย์บูมมากๆ ไปเอาวิธีของยูเอสแก่ปมาใช้ เกิดมาประมาณก่อนปีสี่ศูนย์ แต่ต่างกับสรรพากรเวลาอื่น ภ.ง.ด.50 พอมีสมาคม ซึ่ง อ.อวยพร ขอสรรพากรทำอะไรที่มันต่างๆให้มันเหมือนกันได้ไหม สรรพากรก็เรียกสมาคมต่างๆให้มาคุย ให้แก้ไขให้เหมือนบัญชีในที่สุด คือต่อไปนี้อสังหาริมทรัพย์ 1. รับรู้รายได้เมื่อโอนแต่โอนในรอบบัญชีเดียวกันกับที่เกิดการขาย 2. ให้ใช้ % เหมือนวิธีการบัญชีที่รับรองทั่วไป 3. ให้ใช้ค่างวดเหมือนวิธีการบัญชีที่รับรองทั่วไป ค่างวดปัจจุบันของสรรพากรไม่เหมือนกับค่างวดในอดีต อันใหม่ประกาศใช้เมื่อ 1 มกราคม 2550 เป็นต้นไป โปรเจกต์ใหม่ต้องเริ่มเป็นแบบนี้ แต่เรื่องบัญชี อสังหาริมทรัพย์ให้คิดเหมือนขายสินค้าไม่มีแล้วเรื่องเปอร์เซนต์ ค่างวด ให้โอนอย่างเดียว พวกที่ทำอสังหาริมทรัพย์ก็

จะเกิดรายได้ที่เดียวตอนจบ คุณจะเกิดรายได้ต้นทุนกำไร เมื่อโอนเท่านั้น ขอผู้แบ่งก็ไม่ได้ เพราะไม่มีรายได้ นี่สำหรับคนที่มียี่สิบดิน คอนโดทยอยไม่ได้เลยนะ รายได้จะเกิดเมื่อโอนห้องแรก แล้วออกหนังสือให้ ทยอยโอนเหมือนบ้านจัดสรรไม่ได้

อันนี้เป็นกรรมใหม่สำหรับธุรกิจ ซึ่งตอนนี้กำลัง Hearing กันว่าจะประกาศใช้มาตรฐาน 26 กันใหม่ ซึ่งผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ไว้อย่างมากเลย ยิ่งถ้ามีโครงการเดียว อีกเรื่องคือ สัญญาให้บริการระยะยาว แต่ไม่เกินสิบปี แต่บัญชีให้ตัดตามอายุจริง แต่สรรพากรบอกห้ามเกินสิบปี อีกเรื่องคือค่าใช้จ่ายต้องห้าม คือ ค่าใช้จ่ายสวัสดิการพนักงาน อันนี้คือตัวอย่างเรื่องกำไร บัญชีกับกำไรภาษี ที่บอกว่าขอให้เหมือนกันคือบัญชีไปเลย ซึ่งก็ไม่ได้ ต้องมีต่างบ้างอยากให้เห็นชัดเจน ดีความแล้วต้องตรงกัน

ประเด็นที่ 2 SMEs

เรื่อง SMEs ควรแบ่งกลุ่มให้ชัดเจน ปัจจุบัน SMEs ถ้าเป็นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ก็ให้ทำบัญชีเหมือนบริษัทจำกัดทั่วไป แต่ขนาดกลางถึงขนาดเล็กลงมา ควรเปิดโอกาสเขา ต้องรายงานภาษีขาย ชื่อ ต้องทำส่ง ภ.ง.ด.1 และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เวลาทำบัญชีก็ให้ทำง่ายแต่ไม่ใช่ไม่ทำบัญชี ภาษีก็ต้องมีรายงานที่ง่ายๆ ก็ให้เสียภาษีตามบิล ให้สรรพากรกำหนดขั้นต่ำไปเลย SMEs บ้านเราก็ไม่ทำบัญชีหรือไม่ถูกต้อง ถ้าเราให้ทำง่ายก็จะทำให้คนพวกนี้เข้ามาสู่ระบบไม่รู้เท่าไรต่อเท่าไร ต่อไปคือเรื่องมาตราสามัตตะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้สอบบัญชี คือสรรพากรมีสิทธิให้แต่งตั้งผู้สอบบัญชีภาษี อยู่ๆกฎหมายเปลี่ยนที่ประกอบการขนาดเล็กไม่ต้องสอบผู้ตรวจบัญชี แต่สรรพากรจะตรวจพื้นฐานภาษีว่าทำถูกไหม ล่าสุดสรรพากรประชุมว่าจะมีผู้สอบบัญชีภาษีอากร คนเซ็นจะต้องเป็น tax auditor ที่ได้รับใบอนุญาต ไม่ใช่แบบปัจจุบัน auditor นั้นต้องรับรองลูกค้าคิดกำไรทางบัญชีอีกด้วย นี่คือปัญหาของมาตรา 3 สัตตะ มาถึงเรื่องปฏิบัติจัดเก็บของเจ้าหน้าที่ เราจะทำอย่างไรให้คนที่มาตรวจเราเค้าเก่งกว่าเรา นี่คือเรื่องความรู้ของเจ้าหน้าที่ให้อบรมให้เชี่ยวชาญกว่าคนใช้ภาษี ในขณะที่เดียวกันให้บเรชาตทุนก็ขาดทุนจริงๆ ไม่ใช่ไปแก่งให้แบบมั่วๆ

สมัยใหม่บริษัทหากำไรพอเพียงไม่ใช่สูงสุด คือสิ่งที่ได้เราจะต้องมองสภาพแวดล้อม ต้องดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม จะดูแลได้ไงในเมื่อค่าใช้จ่ายพวกนี้หักไม่ได้ แล้วบริษัทก็ต้องดูแลทุกสิ่งทุกอย่าง

คุณสุเทพ พงศ์พิทักษ์ จากกรมสรรพากร

“พูดในเชิงของนักภาษีคือ กฎหมายมันยากจริง ไม่ใช่กฎหมายเพื่อประชาชน แต่เป็นกฎหมายเพื่อรัฐ การที่รัฐเขียนกฎหมายเก็บภาษีในภาพรวมนี้เพื่ออะไร เบื้องต้นต้องคิดจะตอบแทนเจ้าของแผ่นดินบ้างผู้ประกอบการจะได้ลดแรงต้านในกานเสียภาษี ภาษีเก็บจากรายได้ การบริโภค และจากทรัพย์สิน อะไรที่เก็บในรูปค่าธรรมเนียมก็จะเป็นอากร ที่มาของการจัดเก็บคือหลักแหล่งรายได้กับหลักถิ่นที่อยู่ บ้านเราไม่รวมหลักสัญชาติ

นักบัญชีก็เกิดวิชาหนึ่งคือหลักบัญชีภาษีอากร ถ้านักบัญชีเข้าใจเรื่องนี้ก็จะง่าย และมีขึ้นเพื่อให้เกิดมาตรฐาน ความยากคือเข้าใจที่มาของกฎหมายได้มากแค่ไหน ควรเขียนกฎหมายให้ง่ายกว่านี้ไหม อย่าให้สับสน ในเรื่องของรายจ่ายต้องห้ามมี sense สามอย่างคือรายจ่ายต้องห้ามโดยแท้ โดยผลกฎหมาย และส่วนที่เป็นรายจ่ายได้ ฉะนั้นในรายจ่ายต้องห้ามมีรายจ่ายที่สรรพากรให้เป็นรายจ่ายได้ด้วย เวลาเขียนกฎหมายไม่ใช่ให้เหมือนมาตราสาม ที่ว่าให้ลดอัตราภาษี ยกเว้นรัฐอากร ถ้ามองในมุมของการจัดหมวดหมู่ก็ควรทำให้ดีกว่านี้ เรื่องใหญ่คือกฎหมายว่าด้วยการบริหารการจัดเก็บภาษีสรรพากร กรมสรรพากรเขียนกฎหมายไว้สะเปะสะปะมาก และคำของบริหารจัดเก็บ คำก็ใช้คำว่าวิธีการเกี่ยวแก่ภาษีอากรประเมินต่อมาคือพูดให้ชัดได้ไหมว่าประชาชนต้องมีหน้าที่อะไรบ้าง ผู้ประกอบการต้องมีหน้าที่อะไรบ้าง ก็เขียนให้ชัดเจนไปเลย คำสั่งภายในกรมสรรพากร ใช้คำสั่งที่ ท. คำสั่งที่เกี่ยวกับหมวดรัฐอากรมี คำสั่งที่ ท.ป. คือใช้บังคับเป็นการทั่วไป ส่วน ป. เป็นแนวทางปฏิบัติ ไม่เป็นกฎหมาย เงินมัดจำการเช่าไม่ต้องเป็นรายได้อีกต่อไป ฝ่ายหนึ่งไม่เป็นรายจ่าย แต่ฝ่ายหนึ่งเป็นรายจ่าย”

ประเด็นที่ 1 รอยนตร์

บ้านเราเป็นประเทศยากจน รัฐบาลรับภาระของประชาชนได้แค่ล้านเดียว จากเดิมแค่ห้าแสน กฎหมายให้เป็นรายจ่ายแค่ล้านเดียว ประมวลรัฐอากรยุคใหม่ต้องให้คำมั่นแก่ประชาชนว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ไม่ใช่เก็บอย่างเดียว และเพราะบริษัทตั้งขึ้นมาเพื่อหากำไรสูงสุด ไม่ใช่การกุศล

ต้องยอมรับว่าภาษีเงินได้ หลักที่มาคือกำไรของบริษัท ทุกๆสถาบันมุ่งสู่มาตรฐานบัญชีที่เป็นสากลมากขึ้น จากแต่เดิมจะใช้จากต้นทุนเป็นหลัก แต่สมัยใหม่จะปรับตัวเข้าสู่ราคาตลาด ประเด็นปัญหาคือ ต้องทำกำไรทางบัญชีและทำกำไรทางภาษีอากรและมันแตกต่างกันมาก world bank กำหนดไว้ให้ประเทศไทยต้องมุ่งสู่ IFRS ประเทศที่ใช้ระบบนี้จะเป็นอย่างไรให้กรมสรรพากรไปศึกษามา และเข้าใจว่ากรมสรรพากรต้องการควบคุมไม่ให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีแต่มาตรการนั้นต้องเห็นใจพวกพลเมืองดีด้วย อย่างเช่นสรรพากรเคยมีว่าให้ประชาชนหรือสถานประกอบการที่ดีเจตนาดียกระดับการศึกษาให้กับประเทศชาติ แล้วมีปัญหาอยู่ตรงที่ให้หนึ่งได้สอง บริจาคหนึ่งร้อยบาท ภาษีหักได้สองเท่า

ประเด็นที่ 2 ความขัดแย้งของมาตรฐานทางบัญชีกับการบัญชีภาษีอากร

ขอตอบเรื่องความขัดแย้งของมาตรฐานทางบัญชีกับการบัญชีภาษีอากร ในโครงการวิจัยในเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ไขการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ประเด็นนี้เราจะมาดูกันว่ามาตรฐานทางบัญชีจะเป็นอย่างไรในอนาคต ที่มวิจัยจะมาดูว่าแต่ละประเทศเค้าใช้อย่างไร เช่นออสเตรเลียใช้การบัญชีของนักบัญชีเป็นหลัก ซึ่งมีสองระบบคือใช้วิธีการทางบัญชีทั้งคู่เลย และวิธีการบัญชีภาษีอากร ซึ่งประเทศไทยจะใช้แบบมาตรฐานการบัญชีและบัญชีภาษีอากรขอชี้แจงถึงเจตนารมณ์ เรามีหลักกลางในการทำประเด็น คือหนึ่งต้องไปดูว่าเรื่องดังกล่าวมีปัญหาอะไรบ้าง และเราก็ไปดูบ้านเมืองอื่นที่มีอะไรไม่สมบูรณ์เหมือนเรา เช่นสิงคโปร์ ส่วนที่สามเราเอาส่วนที่หนึ่งและสองมารวมกันแล้วบอกว่าเราจะเอาอันไหน เพราะอะไร นั่นคือเจตนารมณ์ของเรา แล้วก็เจอข้อจำกัดของประเทศไทย แล้วจะได้เจตนารมณ์จริงๆออกมา

ประเด็นที่ 3 วัตถุประสงค์การแก้ไขประมวลรัษฎากร

ถ้าหากเราต้องการแก้ประมวลรัษฎากรเราจะต้องมาแก้ที่โครงสร้างของของการใช้อำนาจและการใช้ภาษา เพื่อให้มันใช้ง่าย ชำร่วยต้องมีบทเฉพาะกาลรับประกันด้วยว่าประมวลใหม่เมื่อใช้แล้ว ผู้เสียและเก็บภาษี จะได้และเสียภาษีเหมือนเดิมทุกอย่าง ถ้าหากมีผลจากการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร รัฐบาลจะแก้ไขให้เหมือนเดิม เหมือนกับที่ศาลากรเคยใช้พิทักษ์อัตราใหม่เพื่อให้เป็นสากล เพราะฉะนั้นเราจะต้องไปคัดดีไฟน์ประมวลรัษฎากรให้อ่านง่าย เข้าใจง่าย เหมาะสม ตรวจสอบง่าย บริหารจัดการง่าย แต่ยืนยันได้ว่าใครเสียอย่างไรก็ให้เสียอย่างนั้น ถ้าเราจะไปจัดภาษีใหม่ว่าตัวไหน จะเสียจะไม่เสียหรือเลิกอย่างนั้นไม่มีทาง และการจัดหมวดหมู่ก็ควรจัดให้เป็นตัวอักษรอังกฤษ

ในคณะกรรมการของคณะมาตรการกำหนดมาตรฐานบัญชีของวิชาชีพบัญชี เรามีเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสรรพากรร่วมเป็นหนึ่งในคณะกรรมการด้วย สองคือ ในการออก IFRF เราจะมีการดัดแปลง local option ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทย

ต้องขอเรียนอยู่สองประเด็น เรื่องแรกคือที่คาดว่าจะเป็นการยกร่างกฎหมายใหม่ แต่ทันทีที่ไปชวนใครมาทำแต่ไม่มีใครทำเพราะมันเป็นเรื่องใหญ่มาก แต่พอมาดูเป็นประเด็นไป ไม่รู้ว่ามีปัญหาที่จุดที่สุดเพราะมีการยกเลิกทำใหม่หลายรอบ

เรื่องของภาษีเป็นเรื่องปราบเซียน เราต้องมาจุดประกายขึ้นมาแล้วให้คนที่อยู่ท็อปเข้ามาร่วมด้วย เพราะเราไม่มีความสามารถพอ เราจึงจัดหมวดหมู่กันก่อนแล้วก็จัดสิบห้าประเด็นตัวนี้ก่อน แล้วก็ต้องเขียนภาษีที่กำลังจะเขียนนี้ต้องดีและเป็นธรรม และเมื่อเก็บผลงานออกมาแล้วจะนำไปสู่ step ต่อไป และเราอย่างให้เสร็จภายใน พฤษภาคม แล้วจะทำ public hearing ภายหลังจากนั้นไม่นาน

เนื่องจากท่านอธิบดีกรมสรรพากรเป็นท่านแรกๆที่เห็นด้วยซึ่งท่านจะมีความเสี่ยงมาก เพราะไม่มีใครกล้าทำ และเคยนำเรื่องนี้กราบเรียนท่านปลัดกระทรวงไปแล้ว หลายครั้งที่ร่าง

กฎหมายบางฉบับผ่านไปสิบปียังไม่ถึงไหนเพราะประเด็นทางการเมืองเนื่องจากไปขัดผลประโยชน์ของเค้า สุดท้ายต้องแล้วแต่ผู้นำประเทศ และเรื่องที่มันเหมือนกันคือ เรื่องรถสิบล้อที่ นั่ง หัก ณ ที่จ่าย หักกลับคืน

ประเด็นที่ 4 การที่สรรพากรตอบข้อหาหรือ

การที่สรรพากรตอบข้อหาหรือแต่ละข้อนี้สำคัญมาก ผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจจะได้รับผลกระทบมาก และอีกข้อคือ การทำงานของสรรพากรกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องไม่ค่อยสัมพันธ์กัน เช่น กระทรวงศึกษาประกาศว่าสถานประกอบการจัดตั้งสถานศึกษาที่ให้ความรู้กับประชาชนแล้วจะได้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ปรากฏว่าสรรพากรไม่รู้เรื่องนั้นเลย ภายใต้อำนาจเดียวกันทำงานไม่สัมพันธ์กันเลย อีกเรื่องคือ CSR จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับธุรกิจอย่างไรจริงจัง ถึงกับประกาศใน UN ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก็สนับสนุน บริษัทที่ไม่มี CSR จะอยู่ไม่ได้ในสังคม CSR ไม่ต้องทำเฉพาะบริจาคเงินเสมอไป CSR มีหลายแบบและสำคัญมาก

ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

1. ให้คิดไว้เลยว่าค่าการกุศล หักค่าใช้จ่ายไม่ได้ ถ้าเป็นกุศลจริงๆ รัฐจะจำกัดทำไม ซึ่งเอกชนช่วยรัฐแท้ๆ

2. ต้องยอมรับว่าภาษีเงินได้ หลักที่มากคือกำไรของบริษัท ทุกๆสถาบันมุ่งสู่มาตรฐานบัญชีที่เป็นสากลมากขึ้น จากแต่เดิมจะใช้จากต้นทุนเป็นหลัก แต่สมัยใหม่จะปรับตัวเข้าสู่ราคาตลาด ประเด็นปัญหาคือ ต้องทำกำไรทางบัญชีและทำกำไรทางภาษีอากรและมันแตกต่างกันมาก world bank กำหนดไว้ให้ประเทศไทยต้องมุ่งสู่ IFRS ประเทศที่ใช้ระบบนี้จะเป็นอย่างไรให้กรมสรรพากรไปศึกษามา และเข้าใจว่ากรมสรรพากรต้องการควบคุมไม่ให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษีแต่มาตรการนั้นต้องเห็นใจพวกพลเมืองดีด้วย อย่างเช่นสรรพากรเคยมีवाईให้ประชาชนหรือสถานประกอบการที่ดีเจตนาดียกระดับการศึกษาให้กับประเทศชาติ แล้วมีปัญหาอยู่ตรงที่ให้หนึ่งได้สอง บริจาคหนึ่งร้อยบาท ภาษีหักได้สองเท่า

3. การกุศลนั้นบริษัทควรทำการกุศลบ้างก็ดี ควรทำให้เป็นลิมิตว่าเป็นกิลิมิตของยอดขาย หรือของทุน

4. ปัญหาที่ไม่มีการประสานงานระหว่างกระทรวงเป็นปัญหาโลกแตก ขนาดกระทรวงเดียวกันก็ไม่ประสานกันเลย ท่านทราบไหมว่าสิ่งที่เราไปเจอจากผูกพันไว้ คนที่ถืออียิปทีซีไว้ระหว่างกันสามารถจะเอาตัวนี้เค้าแบบ one stop service ได้เลย ที่เป็น single window แต่ทางกายภาพไม่ได้ออนไลน์อย่างนั้น อย่างศาลกากรในอังกฤษและญี่ปุ่นจะออนไลน์ทุกอย่างเลย ไม่ต้องใช้กระดาษเลย เรื่องปัญหาการประสานงานแบบนี้เกิดขึ้นในทุกกระทรวงทบวงกรมในบ้านเรา

คุณมานิต

1. ตอนที่นิยมกันมากคือ properate social responsibility พยายามจะโปรโมทให้องค์กรใหญ่ๆไปทำโครงการช่วยเหลือสังคม และมันยังมี momentum มากขึ้นทุกที แล้วทำไมไม่ไปเสียภาษีให้กระทรวงแล้วให้กระทรวงจัดการเอง คล้ายทุกคนกำลังคิดว่าให้เอกชนช่วยงานรัฐบาล เหมือนมาแย่งงานกันทำ

คุณสถาพร

1. วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือ เพื่อสะดวกแก่ผู้เสียภาษีและเพื่อประสิทธิภาพของผู้จัดเก็บภาษี ประเด็นที่อยากจะให้เพิ่มคือความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีและการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการและของประเทศ ซึ่งเราต้องไปดูเพื่อนบ้านเราว่าเค้าทำอย่างไร

2. ประเด็นที่อยากให้ปรับปรุงแก้ไข คือเรื่องภาษีนิติบุคคล อยากให้ฐานภาษีและฐานบัญชีใกล้เคียงกัน สองคือคำนิยามต่างๆ อยากแก้ไขให้เหมือนกัน

3. ควรยกเลิกภาษีให้กับ SMEs เลยห้าปี บริษัทต่างประเทศที่มาประกอบการในไทยยังได้รับดีไอโอแปดปี ในเรื่องคำนิยามที่ไม่เหมือนกันจะทำให้ยุ่งยากในการปฏิบัติ ถัดมาคือ การระบายจ่ายต้องห้ามและระบายเพื่อการลงทุนก็ควรระบุให้ชัดเจน ในเรื่องของการปรับบัญชีจากขาดทุนเป็นกำไรซึ่งน่าจะเป็นผลดีต่อสรรพากร แต่ไม่ดีเลยกับมาตรฐานการบัญชี ซึ่งเค้าเองจะมีปัญหาเวลากู้เงิน ต่อมาคือเรื่อง with holding tax คือความไม่เป็นธรรมของภาษีหัก ณ ที่จ่าย ซึ่งภาคเอกชนเสนอให้เป็นหนึ่งเปอร์เซ็นต์

แต่จะไปพบกับสินค้าเกษตรที่เสียเพียง 0.75 สองคือการที่ with holding tax ต้องขอคืนเป็นเงินสดมันก็เป็นปัญหา ต้องให้ carry forward ไปปีหน้าได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นเงินสด สามคือในเมื่อ with holding tax เป็นการผลัดภาระให้กับผู้ประกอบการ จริงๆน่าจะชดเชยส่วนนี้ให้กับผู้ประกอบการด้วย เรื่องการจัดการ การตอบข้อหารือของสรรพากรมีปัญหา ความไม่เท่าเทียมของคำตอบที่ออกมา ควรมีคณะกรรมการกลาง เจ้าหน้าที่สรรพากรควรปรับทัศนคติไปในเชิงบวกต่อผู้เสียภาษี สามคือ ในส่วนของประมวลรัษฎากร กฎหมายลูกควรออกมาเท่าที่จำเป็น สุดท้ายคือ เจ้าหน้าที่สรรพากรควรมีอัตราการจ้างที่สูงกว่า โดยเจ้าหน้าที่ไม่ควรไปทำหน้าที่อื่นเช่นผู้ทำบัญชีหรือที่ปรึกษาธุรกิจ และอยากให้งานนี้ขอจัดในภูมิภาคเพื่อจะได้ทราบปัญหาของภูมิภาคที่อาจจะแตกต่างจากส่วนกลาง

คุณธานี

1. ตอนแรกเข้าใจว่ามาปรับโครงสร้างแต่นี่เป็นการจัดหมวดหมู่ ผมเองทำเรื่องภาษีมาตั้งแต่ 2504 เข้ามาโดยเป็นเจ้าของหน้าทีของรัฐ ต้องเก็บภาษีให้รัฐ แล้วก็ไปทำงานบริษัท กฎหมายภาษีอากรมันมีเจตนารมณ์ในการเขียน กฎหมายทุกฉบับก็มีเจตนารมณ์ของมัน และต้องเปลี่ยนแปลงตามช่วงสมัย จึงอยากให้กรมสรรพากรบอกเจตนารมณ์ในการเขียนกฎหมาย เพื่อให้พวกเราได้ไปถูก ถ้ารู้แล้วจะง่ายขึ้น ถ้าสรรพากรใจดีมารับฟังทุกอย่างก็จะดี เราต้องคุยกันกับสรรพากรเวลาจะออกมาตราฐานอะไรออกมา เวลานี้ก็ทำได้แค่จัดหมวดหมู่กันก่อน อีกเรื่องคือการประสานงานติดต่อกัน ต่างฝ่ายต่างต้องรักษาผลประโยชน์ และเรื่องเอกชนที่ต้องไปทำ CSR ธุรกิจต้องการกำไรไม่ใช่การกุศล ทำไม่ไม่เสียภาษีแล้วไปให้กระทรวงจัดการให้ดีขึ้นกว่านั้น

คุณชาย

1. มาในนามตัวแทนวิชาชีพบัญชี ยังไม่ค่อยเข้าใจประมวลรัษฎากรนี้ อาชีพที่ทำอยู่ก็มีปัญหา ลูกหนี้ก็มีปัญหากับเจ้าหนี้ ศัพท์ต่างๆที่อเมริกาใช้ คนไทยก็ต้องตาม กฎหมายต่างๆก็มาจากอเมริกา เมื่อสามสี่ปีที่แล้วมีมาตรการลดต้นทุนลดดอกเบี้ย ไม่ต้องเสียภาษี ธนาคารลดให้ ลูกหนี้ไม่ต้องเสียภาษี แต่ปัจจุบันกฎหมายนั้นยกเลิกไปแล้ว ปี50 ปีห้าหนึ่งก็เลยมีปัญหา ธนาคารไม่ลดหนี้ให้เลย บริษัทก็ต้องเสียภาษีตามตัวเลขทางบัญชี ถ้าไม่แก้ไขจะมี NPL หลังปี 51 เยอะมาก ประเทศชาติไปไม่รอดแน่นอน เรื่องที่สองคือ CSR ได้คุยกับยูเอ็นและ world bank คนที่ไม่ช่วยสังคมอย่างจริงจังจะมีปัญหา ต่างประเทศก็ให้ความสำคัญ ไม่ใช่ทำพอเป็นพิธี

คุณไพโรจน์

1. SMEs จำเป็นต้องมุ่งมั่นทำให้รู้ว่าเงินมาอย่างไรไปอย่างไร และช่วยเค้าให้เค้าอยู่ได้ เมื่อเค้าจะได้เป็นมหาชน อีกข้อคือเรื่องภาษีที่หัก ณ ที่จ่าย การโอนที่ดิน กรมที่ดินคิด 1%